

MOZAIKA Z MINULOSTI OBCE JÁNOŠÍKOVÁ

Schildern (nem.) – Dénesd (maď.) bol pôvodný názov obce Jánošíková. V roku 1930 mala obec 565 obyvateľov, z toho 55,22 % nemeckej národnosti, 39,50 % maďarskej národnosti a 2,83 % slovenskej národnosti. Po skončení II. svetovej vojny v roku 1945 väčšina obyvateľov nemeckej národnosti musela opustiť svoje domovy. 29. júna 1945 obec prišlo osídliť 81 rodín z Terchovej a 7 rodín z Ostrova pri Piešťanoch. Pri sčítaní obyvateľstva v roku 1950 bolo národnostné zloženie obyvateľstva nasledovné: 87,58 % slovenskej národnosti, 11,81 % maďarskej národnosti a 0,61 % nemeckej národnosti.

PRESEDovia MNV V JÁNOŠÍKOVEJ PO ROKU 1945

V kronike obce, ktorú od roku 1986 písal Otmar Tollar, v prevzatých zápisoch zo starej kroniky uvádza, že po oslobodení obce a vysídlení väčšiny nemeckého obyvateľstva sa na čelo obce do funkcie komisára postavil samozvaný E. Prinz. Pristáhovalci neuznali samozvaného komisára a vedením obce poverili Františka Urbánka. V 1948 sa funkcia komisára zmenila na predsedu MNV a v júni 1948 bol za predsedu zvolený Viktor Krištofik. Funkciu vykonával do roku 1951, v rokoch 1952 - 1954 pracoval na Krajskom národnom výbore a v roku 1955 bol opäť zvolený za predsedu MNV. Ďalších predsedov MNV máme uvedených na dokumente zo Štátneho archívu v Bratislave, pobočka Modra.

Dokument zo Štátneho archívu uvádza predsedov MNV 1951 – 1973.

1. 1951 – 4. – Michal Vallo
2. 1955 – 9. – Viktor Krištofik
3. 1959. – Martin Martišák
3. 1960 – 4. – Teodor Urbánek
4. 1965 – 1971 – Ján Mikloš
5. 1972 – 3. – Jozef Straka

Viktor Krištofik s rodinou, predseda MNV v rokoch 1948-1950, 1955-1959.

Legitimácia Viktora Krištofika, pracovníka KNV

Katastrálna mapa Schildernu – Dénesa z roku 1936

DOMY, STAVBY, ULICE

Zastavanosť obce v polovici minulého storočia nám znázorňuje katastrálna mapa z roku 1936. Obec tvorila jedna ústredná ulica – súčasná Jánošíkova ulica, ktorá bola zastavaná po oboch stranách. Husto zastavaná bola lokalita za kostolom – súčasná Mariánska ulica. Obec uzatváralo niekoľko domov na súčasnej Orechovej ulici.

Na fotografií z roku 1955 sú dva sedliacke domy na súč. Mariánskej ulici.

Kultúrny dom v lokalite za kostolom bol v rokoch 1945 -1973 bohato využívaný pri kultúrno-spoločenskom živote obce.

Po vybudovaní vojenských kasární za hrádzou v 50. rokoch minulého storočia i pôvodná poľná cesta bola usposobená na presun vojenskej techniky, v roku 1965 počas povodne bola celá pod vodou.

V roku 1972 sa v Jánošíkovej začalo s výstavbou sídliska s 217 bytmi, fotografia z okna družstevnej bytovky zvečnila stav v roku 1973.

V roku 1976, keď už bola Jánošíková súčasťou Dunajskej Lužnej, sa začalo s úpravou priestorov pred bývalým zdravotným strediskom.

Z ČINNOSTI ORGANIZÁCIÍ V OBCE

V obci aktívne pracovali viaceré spoločenské a záujmové organizácie. Jednou z prvých bola organizácia chovateľov holubov založená v roku 1950. Medzi aktívne organizácie v Jánošíkovej patrili Slovenský zväz žien. Pre ženy organizovali kurzy varenia, pečenia a studenej kuchyne, tanečné zábavy a výlety. Organizácia Zväzarm vznikla v roku 1951, jej zakladajúcim členom bol Viktor Krištofik. Členovia organizácie sa zúčastňovali pretekov v streľbe, v brannej zdatnosti, venovali sa i brigádnickej činnosti pri skrášľovaní obce, úprave kultúrneho domu. Ďalšími organizáciami, ktoré v obci pôsobili boli: Slovenský červený kríž, Slovenský rybársky zväz a mládežnícka organizácia.

Členovia Zväzarmu pri úprave vonkajších priestorov kultúrneho domu v roku 1969.

Jozef Cingel st. - jeden zo zakladateľov Zväzu chovateľov poštových holubov na oblastnej súťaži v roku 1978.

Janko Cingel (vpravo) patril medzi zameraných členov Zväzarmu.

V roku 1974 členky Slovenského zväzu žien absolvovali kurz studenej kuchyne.

Členovia rybárskeho zväzu so svojimi úlovkami v roku 1968.

Jánošíkovská mládež na zábave v Hamuliakove v roku 1975.

V roku 1976 jánošíkovská mládež zapíja váľanie mája pri družstevnej bytovke.

KULTÚRNO-SPOLOČENSKÉ DIANIE

Centrom kultúrno-spoločenského života bol kultúrny dom, kde sa konali divadelné predstavenia, oslavy výročí, koncerty, tanečné zábavy, diskotéky a rôzne posedenia. Na podujatiach bola vždy bohatá účasť, kultúrny dom bol zaplnený do posledného miesta.

Prvky terchovského kroja využili pristáhovalci aj v roku 1947.

Hudobná skupina v Jánošíkovej v roku 1955.

Maďarská komunita každoročne navštívila operetu v maďarskom jazyku, ukážka je z operety Gül baba, 1957.

MNV v Jánošíkovej v 60. r. organizoval stretnutie jubilatov vyššieho veku, pre ktorých bol pripravený i malý darček.

V roku 1954 na koncerte železničarskej hudby občania zaplnili sálu kultúrneho domu do posledného miesta.

Vo futbalovej jame v 50. rokoch. Jama sa na využívala okrem futbalu na branné cvičenie, telesnú výchovu a hry detí. Vpravo sú deti MŠ pri hrách v r. 1946.

VINÁREŇ JRD

V roku 1969 JRD Úsvit prebudoval bývalú sušiareň tabaku na reštauračné a pohostinské zariadenie s názvom VINÁREŇ. V priestoroch vinárne sa konali všetky dôležité slávnostné udalosti v obci. Prijímali sa delegácie prichádzajúce na JRD, konali sa oslavy MDŽ, svadby, oslavy jubilej, posedenia a pod.

Vináreň sa od začiatku stala široko-ďaleko známa dobrým jedlom.

V roku 1972 vo vinárni pripravovali recepciu pre sovietskú delegáciu, kuchárkam a servírkam prišli na pomoc i administratívne pracovníčky JRD.

Spočiatku steny Vinárne JRD zdobili veršičky oslavujúce poháriky vínneho moku.

V nedeľu sa pravidelne vo vinárni schádzala jánošíkovská kartársko-spevácka partia, ktorá nôtla dlho do noci.

Svadobní hostia vo veselej nálade na svadobnej hostine vo vinárni v roku 1975.

Obsah panela pripravila: Mária Ducková-Adamcová

Grafická úprava: Mária Kozová

Fotografie: archív Senior klubu, archívy občanov miestnej časti Jánošíková, Pavol Pusztai a archív Pamiatkového úradu SR. Panel bol pripravený na Deň obce 2015